

Katedralen i bygda

Prestegården på Lund er rene katedralen i den lille Rogalandsbygda Moi. Med god beliggenhet til kirken, elva og Lundevannet, er den store presteboligen godt synlig i landskapet. Opplysningsvesenets fond har som eiere heller aldri sluppet den av syne. De siste årene har den fått en oppgradering som er den fredete boligen verdig.

Sogneprest Knut Svenning møter meg i inngangen, hvor ordene *Gud alene æren* sirlig er skrevet inn over døra. Ordene forteller at embetsboligen og kallet hang tett sammen før i tiden.

Sognepresten bor på de samme 400 kvadratmeterne, men samfunnet fra embetstiden med sine privilegier er borte. I 1779 kunne tjenestepikene passe husets ovner, og husmennene måtte levere ved på døra. I dag er det varmt i huset, men av andre årsaker. Lund er en av mange Ovf presteboliger som har fått innlagt

varmeanlegg med varmepumpe basert på energibrønner i hagen. Det skjedde i 2017. De mange vinduene gir vid utsikt til en flott hage, til et steingjerde, en bro og en gammel kirke. I den gamle driftsbygningen skjuler det seg et levende og unikt bygdemuseum. Kulturminner og kulturarv ligger på rekke og rad i en stor omkrets rundt det store prestegårdstunet.

Ansvar for kulturarven

Ansvar for prestegårdene som kirkelige kulturminner er en av Opplys-

ningsvesenets fonds viktigste samfunnsoppgaver. - Vi ønsker å holde liv i prestegårdene ved å oppgradere dem til moderne og attraktive boliger slik at prester fortsatt ønsker å leie dem og bo der, sier Jan Knudsen som er prestegårdsinspektør for Ovf i Rogaland. Kunsten er å finne den rette balansen mellom moderne krav og antikvariske hensyn. Det er ressurskrevende å vedlikeholde store bygninger. Samtidig viser et anlegg som Lund prestegård, den langvarige og viktige tradisjonen med å forvalte presteboliger, som fondet har hatt og fortsatt har.

Sigrun Berdal

Kommunikasjonsrådgiver
og kulturhistoriker
i Opplysningsvesenets fond.

sigrunn.berdal@ovf.no

Historisk sus

Vi går fra rom til rom i det store våningshuset, hjemmet til en lang rekke prester, og arbeidsplass for mange mennesker gjennom historien. Vi passerer brystningspanel, flott listverk og fløydører, og ser at safen på prestens arkivrom fremdeles er der. Huset fremstår med rolige, pene overflatebehandlede vegger. Ovf har som eiere oppgradert den store bygningen mellom presteskiftene – Ja, før vi flyttet inn for syv år siden var det slitt mange steder og grelle farger på veggene, sier Knut Svenning. Hagen som tidligere var vassjuk er satt i stand. Selv har prestefamilien sørget for en flott roseportal, blomsterbed og sittegruppe under de store trærne. Grusgangene har vært gjort på dugnad utført av menighet og kommune, men betalt av Ovf.

Utenkelig å flytte fra prestegården

Men hvor viktig er det at presten bor i prestegården, boplikten for

prester ble jo opphevet i 2015? – Det vil være et savn hvis han ikke gjør det, svarer Knut Svenning spontant. Prester før meg har ikke villet flytte og menigheten vil oppleve det som et tap. I dette området er det god oppslutning om gudstjenestene og menighets- og frivillighetsarbeidet står sterkt. Jeg har fått tilbakemelding på at det er positivt at presten bor i prestegården. Selv om huset er stort med sine 15 rom og barna har flyttet, er vi knyttet til stedet.

På vei ut legger jeg merke til den lange entreen, som deler huset på tvers. Gangen er nylig pusset opp og flislagt. De matte marmorflisene i svart og hvitt kom som et krav fra Fylkeskonservatoren i Rogaland. Liggende i sjakkmonster minner de om gulvene på danske og svenske slott fra 1700-tallet. Det passer til Lund prestegård som har bevart dette herskapelige ved seg, som mange prestegårder har. 🌀

Knut Svenning gleder seg over nytt vindfang og hall med vannbåren varme. De eksklusive marmorflisene har et naturlig spill. Foto: Anne Lise Norheim

Lund prestegård er en av tre fredete prestegårdsanlegg som Opplysningsvesenets fond har i Rogaland. Foto: Anne Lise Norheim

Lundevannet var tidligere sjøvei og kirkevei for bygdefolket. Foto: Anne Lise Norheim

